

СИЛАБУС дисципліни (курсу)

«Охорона праці, безпека життєдіяльності та цивільний захист»

Ступінь освіти: фаховий молодший бакалавр
Освітньо-професійна програма: «Професійна освіта (Цифрові технології)»

Галузь знань: 01 Освіта/ Педагогіка
Спеціальність: 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Спеціалізація: 015.39 Цифрові технології

Посилання на курс у системі дистанційного навчання: <https://posekmodule.km.ua/course/view.php?id=1048>

Семестр: третій Кількість кредитів: 4 Мова викладання: державна (українська)

Розклад занять: <https://kpdi.edu.ua/studentu/rozklad-zanyat>

КЕРІВНИК КУРСУ

ПП Гуменюк Ірина Леонтіївна

науковий ступінь; кандидат економічних наук,
вчене звання доцент

Контактна інформація: Тел. +380673818169
e-mail. vons-irina@ukr.net

Інформація про консультації (за потреби) очна/онлайн (Viber, Google Meet, Zoom) (за потреби)

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни:	<i>ознайомити студентів зі становленням та досягненнями соціальної педагогіки, різноманітними напрямками сучасної соціально-педагогічної діяльності; розкрити суть основних понять соціальної педагогіки, факторів, інститутів соціалізації.</i>
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120
Кількість модулів	3
Форма навчання	очна
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова навчальна дисципліна

Перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання	<i>Вступ до спеціальності</i> <i>Студенти повинні знати:</i> – особливості наукової організації навчальної діяльності у ЗВО; Передумови для вивчення дисципліни (перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання) – основи безпеки життєдіяльності, біологія, географія, історія.
Підсумковий (семестровий, річний) контроль	<i>залік</i>

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Індекс матриці ОПП	Програмні компетентності та результати навчання
ЗК 01	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК 02	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
СК 10	Здатність здійснювати професійну діяльність відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці
СК 13	Здатність організовувати освітній процес для осіб з особливими освітніми потребами.
ПР 01	Знати свої права як члена суспільства, розуміти цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України
ПР 04	Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти відповідно до вимог охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки..

СТРУКТУРА КУРСУ

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
12	4	4	-	26	Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності	
2	-	-	-	4	Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик, як кількісна оцінка небезпек.	Знати: Модель життєдіяльності людини. Головні визначення-безпека, загроза, небезпека, надзвичайна ситуація, ризик. Розуміти: Безпека людини, суспільства, національна безпека. Аксиоми безпеки життєдіяльності. Системний підхід у безпеці життєдіяльності. Таксономія, ідентифікація

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
						та кваліфікація небезпек.
2	4	-	-	4	Тема 2. Інклюзія в освітньому процесі як одна із форм соціалізації людини з особливими освітніми потребами	Знати: Основні поняття інклюзії, її мета і завдання. Труднощі на шляху реалізації інклюзивного навчання. Вміти: Документальне забезпечення забезпечення інклюзії під засвоєних дій.
	-	2	-	4	Тема 3. Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структур-логічних моделей виникнення та розвитку НС.	Знати: Загальний аналіз ризику. Концепція прийнятого ризику. Вміти: Оцінка ризику. Стратегія і тактика оптимальної життєдіяльності.
2	-	-	-	2	Тема 4. Класифікація НС. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.	Знати: Класифікація надзвичайних ситуацій. Геологічні процеси та явища. Вміти: Метеорологічні явища. Гідрологічні стихійні лиха. Біологічні небезпеки. Біологічна зброя. Природні пожежі.
-	2	-	-	2	Тема 5. Техногенні небезпеки та їх наслідки.	Знати: <i>Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу.</i> Розуміти: <i>Класифікація, номенклатура і одиниці виміру.</i>
2	-	-	-	4	Тема 6. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики.	Знати: Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику. Вміти: Поведінкові реакції населення у НС.
-	-	-	-	2	Тема 7. Безпека дорожнього руху.	Знати: Загальні положення України «Про дорожній рух». Правила дорожнього руху, їх значення в забезпеченні порядку і безпеки дорожнього руху. Розуміти: Обов'язки, положення Закону права пішоходів і пасажирів. Служба безпеки дорожнього руху в органах управління освіти і науки, навчальному закладі: положення про службу, основні завдання, функціональні обов'язки та права. Знаки дорожні та їх значення у загальній системі та організації дорожнього руху, класифікація. Вимоги до водіїв і транспортних засобів. Умови перевезення людей. Вміти: Небезпечні наслідки невиконання Правил перевезення дітей. Порядок повідомлення Міністерству освіти і науки України про дорожньо-транспортні пригоди.
2	-	-	-	4	Тема 8. Загальні засади моніторингу НС та порядок його здійснення. Тема 9. Моніторинг небезпек життєвого	Знати: Елементи системи моніторингу та прогнозування небезпечних подій. Паспортизація, ідентифікація та декларування безпеки об'єктів. Безпека людини в концепції ООН про сталий людський розвиток.

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
					середовища людини в Україні	Розуміти: Міжнародне законодавство з безпеки життєдіяльності. Україна в структурі європейської безпеки. Система національної безпеки України.
2		2		2	Тема 10. Перша долікарська допомога при невідкладних станах, що виникають у повсякденні та під час надзвичайних ситуацій.	Знати: Загальні поняття про першу медичну допомогу. Долікарська допомога при пораненнях і кровотечах. Перша допомога при ушкодженні м'яких тканин, суглобів і кісток. Вміти: Надання першої допомоги при втраті свідомості, шоку, тепловому та сонячному ударах, опіку, обмороженні. Долікарська допомога при задусі, утопленні, отруєнні, та в інших випадках. Долікарська допомога при ураженні електричним струмом. Транспортування потерпілого.
14	4	2	-	30	Змістовий модуль 2. Основи охорони праці	
-	-	-	-	4	Тема 11. Загальні питання охорони праці. Основні поняття. Навчання з питань охорони праці.	Знати: Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном. Основні розділи дисципліни «Основи охорони праці». Суб'єкти і об'єкти охорони праці. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Вміти: Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників. Навчання з питань охорони праці.
2	4	-	-	6	Тема 12. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».	<i>Знати:</i> Основи фізіології праці. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Вдома. Гігієна праці, її значення. <i>Вміти:</i> Використовувати чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці. Загальні підходи до оцінки умов праці та забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці.
2	-	-	-	2	Тема 13. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».	Знати: Основи фізіології праці. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Вдома. Вміти: застосовувати гігієну праці, її значення. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці.
2	2	-	-	2	Тема 14. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».	Знати: Санітарно-гігієнічні вимоги до показників шуму. Санітарно-гігієнічні вимоги до показників вібрації. Вміти: Застосовувати санітарно-гігієнічні вимоги до показників опромінення. Санітарно-гігієнічні вимоги до показників освітлення. Санітарно-гігієнічні вимоги до показників вентиляції.

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
-	-	-	-	4	Тема 15. Основи електробезпеки.	Знати: Електробезпека Особливості електротравматизму. Дія електричного струму на організм людини. Чинники, що впливають на наслідки ураження електрострумом. Вплив шляху протікання струму на наслідки ураження. Небезпека ураження струмом у різних електричних мережах. Класифікація виробничих умов за рівнем електробезпеки. Вміти: Застосовувати система засобів і заходів безпечної експлуатації електроустаткування.
2	-	2	-	2	Тема 16. Основи пожежної та вибухонебезпеки.	Знати: Пожежна безпека. Загальні відомості про пожежі. Поняття про пожежу та пожежну безпеку. Причини пожеж. Негативні й шкідливі чинники пожеж. Пожежонебезпечні властивості матеріалів та речовин. Теоретичні основи процесу горіння. Класифікація видів горіння. Група горючості матеріалів та речовин. Показники пожежної та вибухової небезпеки. Особливості горіння горючих матеріалів. Вміти: застосовувати особливості горіння рідких речовин. Особливості горіння пиловидних матеріалів. Особливості горіння газів. Умови самозаймання речовин. Пожежовибухонебезпечність об'єктів Захисту.
-	-	-	-	4	Тема 17. Основи пожежної та вибухонебезпеки.	Знати: Процес горіння та причини виникнення пожеж. Вогнетривкість будівель, споруд і конструкцій. Системи попередження пожеж та пожежного захисту організаційно-технічних заходів. Заходи забезпечення пожежної безпеки. Вміти: надавати первинні засоби пожежогасіння. Засоби оповіщення про пожежу (пожежна сигналізація і зв'язок). Організація пожежної охорони. Евакуація людей із будівель і споруд
2	2	-	-	2	Тема 18. Поняття про виробничий травматизм та професійні захворювання. Профілактика травматизму.	Знати: Поняття про травматизм. Класифікація травм. Розслідування й облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві. Причини та методи аналізу виробничого травматизму. Вміти: Розслідування та облік нещасних випадків невиробничого характеру. Заходи щодо профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань.
2	-	-	-	4	Тема 19. Поняття про виробничий травматизм та професійні захворювання. Профілактика травматизму.	Знати: Аналіз нещасних випадків на виробництві. Прогнозування нещасних випадків із смертельними наслідками
					Змістовний модуль 3	Цивільний захист

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
2	2	-	-	2	Тема 20. Основи цивільного захисту.	Знати: Основи державної політики у сфері цивільного захисту. Єдина державна система цивільного захисту. Сили цивільного захисту. Режими функціонування єдиної системи цивільного захисту. Вміти: організувати цивільного захисту на об'єкті господарської діяльності. Основні заходи у сфері цивільного захисту. Навчання та підготовка населення до дії в умовах надзвичайних ситуацій.
-	-	-	-	4	Тема 21. Надзвичайні ситуації та їх наслідки. НС техногенного характеру.	Знати: Надзвичайні ситуації. Класифікація надзвичайних ситуацій. Наслідки надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Мета та зміст виявлення та оцінювання обстановки у районі надзвичайної ситуації. Виявлення та оцінювання інженерної обстановки під час аварії на вибухонебезпечному об'єкті. Вміти: Виявити та оцінити радіаційної обстановки у разі аварії на радіаційно-небезпечному об'єкті. Виявлення та оцінювання хімічної обстановки при аварії на хімічно небезпечному об'єкті та транспорті. Надзвичайні ситуації внаслідок застосування звичайних засобів ураження.
2	-	-	-	4	Тема 22. Надзвичайні ситуації та їх наслідки. НС природного характеру.	Знати: Наслідки надзвичайних ситуацій під час землетрусів. Надзвичайні ситуації під час повені. Вміти: обґрунтувати надзвичайні ситуації під час бурі, урагану смерчі. Надзвичайні ситуації під час лісових пожеж.
-	-	-	-	4	Тема 23. Підвищення стійкості об'єктів господарювання в умовах надзвичайних ситуацій.	Знати: Стійкість роботи об'єктів господарювання та фактори, що впливають на стійкість. Норми проектування інженерно-технічних заходів цивільного захисту. Вміти: Оцінити стійкості роботи об'єкта господарювання. Зниження ризиків і пом'якшення наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природничого характеру.
-	-	2	-	2	Тема 24. Захист населення та територій від надзвичайних ситуацій.	Знати: Основні принципи і способи захисту населення та територій. Організація та проведення евакуаційних заходів. Радіаційний та хімічний захист населення. Вміти: Ліквідація наслідків НС. Мета, зміст та умови проведення рятувальних та інших невідкладних робіт. Послідовність і способи виконання рятувальних та інших невідкладних робіт. Гасіння лісових пожеж.
30	10	8	-	72	Всього	

ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Нормативна база освітнього процесу доступна за посиланням

<https://kpdi.edu.ua/publicna-informatsiia/polozhennya-yaki-reglamentuyut-diyalnist-instytutu>

Дотримання умов доброчесності	Дотримання положень Кодексу академічної доброчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».
Очікування	Організація освітнього процесу та відвідування занять відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»», «Положення про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі Кам'янець-Подільський фаховий коледж НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»», «Положення «Про контроль та критерії оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів освіти у Відокремленому структурному підрозділі Кам'янець-Подільський фаховий коледж Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»».
Відвідування занять	Відвідування лекційних, практичних та семінарських занять з дисципліни є обов'язковим для усіх студентів відповідно до розкладу.
Відпрацювання пропусків занять	Студент, який пропустив заняття, самостійно вивчає матеріал за наведеними у силабусі джерелами інформаційного забезпечення і ліквідує заборгованість під час консультацій. Відпрацювання пропусків занять відбуваються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу».
Допуск до екзамену	Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» всі студенти, котрі не мають пропусків занять (відпрацювали пропуски занять) допускаються до екзамену.
Підсумкова оцінка	Результати контролю оцінюються за 4-бальною та 12-бальною шкалою та доводяться до відома студентів не пізніше трьох днів з часу його проведення із внесенням результатів у документи обліку успішності студентів. Студенти, які до початку сесії мають хоча б з одного виду контролю (змістового модуля) незадовільні оцінки, не одержують підсумкову оцінку і не допускаються до екзамену рішенням Педагогічної ради як такі, що не виконали навчальної програми з дисципліни. Деталі, щодо підсумкового контролю окреслені у «Положенні про організацію освітнього процесу» та «Положенні про контроль та критерії оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів освіти у Відокремленому структурному підрозділі Кам'янець-Подільський фаховий коледж Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»
Екзаменаційна оцінка	Результати екзамену оцінюються за 4-бальною шкалою у відповідності до «Положення про контроль та критерії оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів освіти у Відокремленому структурному підрозділі Кам'янець-Подільський фаховий коледж Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»»
Підсумкова залікова оцінка з дисципліни	Оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів освіти враховує всі види навчальних занять згідно з робочою програмою дисципліни «_____». Для поточного оцінювання знань та диференційованого заліку використовується 12-бальна шкала з переведенням підсумкової оцінки у 4-бальну.

ВЕРИФІКАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Критерії оцінювання навчальної діяльності студента

Оцінювання за 4-бальною шкалою

Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Диференційовані залік
Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	Зараховано з оцінкою «відмінно»
Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно варіативний)	добре	Зараховано з оцінкою «добре»
Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	Зараховано з оцінкою «задовільно»
Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний) з можливістю повторного складання семестрового контролю	незадовільно	не зараховано

Оцінювання за 12-бальною шкалою

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-	Критерії оцінювання
----------------------------	------------------------	---------------------

	бальною шкалою)	
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні».
	2	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки,

		використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо- професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

*Переведення 12-бальної шкали у 4-бальну
шкалу.*

<i>Оцінка за 12-бальною шкалою</i>	<i>Оцінка за 4-бальною шкалою</i>
10-12 балів	відмінно
7-9 балів	добре
4-6 балів	задовільно
0-3 балів	незадовільно

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ:

<p>Нормативно-правова база</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України. Основний закон України від 28.06.1996 № 254к 96 ВР (поточна редакція 01.01.2020) zakon4.rada.gov.ua. 2. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403 VI (поточна редакція 17.03.2021) zakon2.rada.gov.ua. 3. Доктрина інформаційної безпеки України: від 29.12.2016. 4. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 964 VIII (поточна редакція 23.04.2021) zakon5.rada.gov.ua. 5. Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій: Указ Президента України від 16 січня 2013 року № 20 2013 zakon5.rada.gov.ua. 6. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322 VIII (поточна редакція 27.02.2021) zakon5.rada.gov.ua. 7. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. № 15 98 ВР (поточна редакція 24.02.2020). 8. Про затвердження Загальнодержавної соціальної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014-2018 роки: Закон України від 04.04.2013 (поточна редакція 01.01.2015) zakon2.rada.gov.ua. 9. Конвенція про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці № 187: Міжнародний документ від 15.06.2006 № 187 zakon5.rada.gov.ua. 10. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694 XII (поточна редакція 27.02.2021) zakon5.rada.gov.ua. 11. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 № 1105 XIV (поточна редакція 20.12.2020) zakon0.rada.gov.ua. 12. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801 XII (поточна редакція 31.12.2020) zakon5.rada.gov.ua. 13. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 № 4004 XII (поточна редакція 14.01.2021) zakon5.rada.gov.ua. 14. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 № 1264 XII (поточна редакція 01.01.2021) zakon2.rada.gov.ua. 15. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 16.10.1992 р. № 2707 XII (поточна редакція 16.10.2020) zakon5.rada.gov.ua. 16. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017р.№2059 VIII (поточна редакція 01.12.2020) zakon5.rada.gov.ua. 17. Про стратегічну екологічну оцінку: Закон України від 20.03.2018 р. № 2354VIII (поточна редакція 01.01.2020) zakon5.rada.gov.ua. 18. Про основні засади державного нагляду у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 р. № 877 V (поточна редакція 27.04.2021) zakon5.rada.gov.ua. 19. Про відходи: Закон України від 05.03.1998 р. № 197/98 (поточна редакція 16.10.2020) zakon5.rada.gov.ua. 20. Водний Кодекс України від 06.06.1995 р. № 213 (поточна редакція 17.03.2021) zakon5.rada.gov.ua. 21. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 р. № 3852 XII (поточна редакція 03.07.2020) zakon5.rada.gov.ua. 22. Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. № 132 (поточна редакція 16.10.2020) zakon5.rada.gov.ua. 23. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). Київ: Відділ поліграфії Українського центру держсанепіднагляду МОЗ України, 1998. 125 с. 24. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку: Закон України від 08.02.1995 № 39/95-ВР (поточна редакція 01.01.2021) zakon3.rada.gov.ua. 25. Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019р.№2697 VIII (поточна редакція 28.02.2019) zakon5.rada.gov.ua. 26. Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України від 18 січня 2001 р. № 2245 III (поточна редакція 26.04.2014). 27. Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.01.1998 р. №391 (поточна редакція 22.05.2021р.).
--------------------------------	---

	<p>28. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 р. №1550 ІІІ (поточна редакція 23.04.2021)</p> <p>29. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України 13.07.2000 р. № 1908 ІІІ (поточна редакція 28.12.2015) zakon5.rada.gov.ua.</p> <p>30. Про пожежну безпеку: Закон України від 17.12.1993 № 3745 ІІІ (поточна редакція 01.07.2013) zakon5.rada.gov.ua.</p> <p>31. ДСТУ 2272 2006. Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять.</p> <p>32. ДСТУ ISO/IEC 27033-6:2018 Інформаційні технології. Методи захисту. Безпека мережі. Частина 6. Забезпечення безпроводового доступу до ІР мережі (ISO/IEC 27033-6:2016, IDT) від 24 вересня 2018 р. № 337.</p> <p>33. ISO 14001. Системи екологічного менеджменту.</p> <p>34. ДБН В.2.2.5-97. Захисні споруди цивільної оборони.</p> <p>35. ДСТУ 2272-2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять.</p> <p>36. ДБН В.2.5-28:2018 Природне і штучне освітлення.</p> <p>37. ДСТУ OHSAS 18001:2010 Системи управління гігієною та безпекою праці. Вимоги.</p> <p>38. Реєстр нормативно-правових актів з охорони праці (НПАОП).</p> <p>39. Про основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.03.1998 р. №188/98 ВР zakon2.rada.gov.ua.</p> <p>40. Порядок класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 № 368 (поточна редакція 11.06.2013) zakon3.rada.gov.ua.</p> <p>41. Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 444 zakon3.rada.gov.ua.</p> <p>42. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підготовки та підвищення кваліфікації осіб з надання домедичної допомоги: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р № 1078 (поточна редакція 27.12.2017).</p> <p>43. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 № 11 zakon5.rada.gov.ua.</p> <p>44. Про затвердження плану основних заходів цивільного захисту на 2018 рік: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 981р (поточна редакція 27.12.2017).</p> <p>45. Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 р. № 841 (поточна редакція 15.08.2020).</p> <p>46. Про затвердження плану основних заходів цивільного захисту на 2016 рік: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.04.2016 № 269 р zakon2.rada.gov.ua.</p> <p>47. Про заходи безпеки на можливі ризики виникнення надзвичайних ситуацій, терористичних актів, диверсій, мінування: Лист Міністерства освіти і науки України та Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 05.02.2015 р. № 1/9-55/02-1645/12 document.ua.</p>
Основна література	<p>1. Безпека життєдіяльності та цивільний захист : підручник О. Г. Левченко, О. В. Землянська, Н. А. Праховнік, В. В. Зацарний. Київ : Каравела, 2019. 268 с. URL:</p> <p>2. Безпека життєдіяльності та цивільний захист : додатки до підручника О. Г. Левченко, О. В. Землянська, Н. А. Праховнік, В. В. Зацарний. Київ : Каравела, 2019. 312 с.</p> <p>3. Охорона праці та цивільний захист [Електронний ресурс] : підручник для студентів, які навчаються за спеціальностями галузей знань «Автоматизація та приладобудування» О.Г. Левченко, О. І. Полукаров, В. В. Зацарний, Ю. О. Полукаров, О. В. Землянська ; за ред. О. Г. Левченка. Електронні текстові дані (1 файл: 5,6 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 420 с. URL:</p> <p>4. Безпека життєдіяльності та цивільний захист: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальностями 126«Інформаційні системи і технології», 121«Інженерія програмного забезпечення» КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Ю. О. Полукаров, Н. А. Праховнік, О. В. Землянська. Електронні текстові дані (1 файл: 1,40 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 163 с..</p>

	<p>5. Зацарний В.В., Праховнік Н.А., Землянська О.В., Зацарна О.В. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник К.: НТУУ «КПІ» ІЕЕ, 2016. електронне видання.</p> <p>6. Ткачук К.Н., Калда Г.С., Каштанов С.Ф., Полукаров О.І. та ін. Психологія праці та її безпеки: Навчальний посібник. Хмельницький: 2011. 135 с.</p> <p>7. Міхеєв Ю.В., Праховнік Н.А., Землянська О.В., Цивільний захист: Навчальний посібник Київ: Основа, 2014. електронне видання. URL:</p> <p>8. Безпека життєдіяльності. Методичні вказівки до виконання практичних робіт для студентів всіх напрямків підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» денної форми навчання. Укладачі: Землянська О.В., Праховнік Н.А., Качинська Н.Ф., ЧикуноваВасильєва Н.П., Луц Т.Е., К: НТУУ «КПІ», 2014. 111 с. URL:</p> <p>9. Міхеєв Ю. В. Цивільний захист: метод. вказівки до виконання практ. роб. Ю. В.Міхеєв, О. В. Землянська Київ : НТУУ «КПІ», 2016. електронне видання.</p>
Додаткова література	<p>1.Методичні матеріали та завдання до практичних занять на тему «Мікроклімат робочої зони, оздоровлення повітряного середовища та нормалізація мікроклімату й теплозахисту» з дисципліни "Основи охорони праці" Уклад.: Праховнік Н.А., Качинська Н.Ф., Арламов О.Ю., Чикунова-Васильєва Н.П. К.: 2017. 30 с.</p> <p>2. Методичні матеріали та завдання до практичних занять на тему «Виробниче освітлення» з дисципліни "Основи охорони праці" Уклад.: Полукаров О.І., Качинська Н.Ф., Ільчук О.С., Ковтун А.І.. К.: 2017. 28 с.</p> <p>3. Методичні матеріали та завдання до практичного заняття з дисциплін "Охорона праці та цивільний захист", "Безпека життєдіяльності та цивільний захист". Тема: «Пожежна безпека», для всіх спеціальностей КПІ ім. Ігоря Сікорського Уклад.: Демчук Г.В., Праховнік Н.А., Качинська Н.Ф. К.: 2017. 21 с.</p>
Репозитарій НРЗВО «КПД»	<p>1. Конспекти лекцій, опорні конспекти лекцій - http://posekmodule.km.ua/course/view.php?id=1037</p> <p>2. Гуменюк І.Л., Марунчак О.В., Боршуляк Н.С. Охорона праці в галузі: навчально-метод. посібник; І.Л. Гуменюк, Марунчак О.В., Боршуляк Н.С.; Кам'янець-Подільський, 2019,С. 204</p>
Інтернет-ресурси	<p>1. Бібліотека українських підручників. Екологія [Електронний ресурс]. URL: https://westudents.com.ua/predmet/6-ekologya.html.</p> <p>2. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/.</p> <p>3. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. URL: http://www.kmu.gov.ua/.</p> <p>4. http://www.kmu.gov.ua/.</p> <p>5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. URL: http://www.nbuv.gov.ua/.</p>